

Assessment of Afghan Refugees Quality of Life with an Emphasis on Social Empowerment: A Case Study of Tehran Province

Abstract

In contemporary urban studies, examining the concept of quality of life for city residents is a fundamental approach to assessing their satisfaction in both objective and subjective dimensions. Meanwhile, due to geopolitical shifts worldwide—particularly conflicts and various forms of insecurity—migration and refugee movements have increased significantly, making these phenomena deeply intertwined with quality-of-life indicators. The challenging experiences of refugees during their journey towards the host society, as well as the physical living conditions they endure throughout the asylum process, highlight the necessity of assessing their satisfaction regarding both aspects of quality of life.

Iran, according to some unofficial sources, hosts over 8 million Afghans, categorized under various legal and illegal migration statuses, including refugees. Among them, Tehran province alone accommodates more than 60% of this population. Conversely, based on data from the United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR), which relies on official statistics from the Islamic Republic of Iran, approximately 4.5 million Afghan migrants reside in Iran, of whom about 780,000 are recognized refugees in need of support.

This study applies the concept of quality of life—evaluating living standards in both subjective and objective dimensions—to measure the quality of life and satisfaction of Afghan refugees residing in Tehran province. Additionally, by examining national legislation and international frameworks, the research proposes strategies to enhance their lived experiences, with a particular focus on social empowerment for greater societal inclusion.

This descriptive-analytical study employs a qualitative discourse analysis approach, utilizing semi-structured interviews to collect data from 30 Afghan refugees. The collected data was analyzed using MAXQDA20 software for coding, while a meta-analysis approach was adopted to review relevant laws and regulations. The findings reveal that key factors affecting refugees' quality of life include confusion in registering their information and a prevailing sense of psychological insecurity. From a macro-management perspective, implementing integrated service provision and simplifying legal procedures can significantly improve their subjective quality of life. Moreover, certain aspects of their objective satisfaction—such as access to public services—fall within this domain. On a more localized planning level, social empowerment and education initiatives can enhance their overall quality of life and satisfaction.

Keywords: Quality of Life, Afghan Refugees, Social Empowerment, Discourse Analysis, Tehran, MAXQDA

Table 1: Subjective Criteria and Indicators Assessed in the Semi-Structured Interview

Criterion	Subjective Indicator	Criterion	Subjective Indicator
Social	Satisfaction with neighbors	Environment	Urban environmental pollution
	Attractiveness of the neighborhood and city		Water pollution
	Interest in staying in the same neighborhood and city		Access to green space
	Iranian friends		Sewage system
	Sense of belonging and alienation		Street cleanliness
	Level of enjoyment of citizenship rights	Public and Private Transport	Public transport costs
Economic	Satisfaction with income level		Access to public transport
	Satisfaction with employment		Security of public transport
	Satisfaction with the taxation system		Crowdedness and comfort in public transport
	Satisfaction with the economic situation in Iran		Possibility of interaction and relationship with staff
Cultural	Adaptation to Iranian and own culture		Access to fuel (gasoline/gas) for private transport
	Access to cultural land uses		Satisfaction with road safety
	Staff behavior in cultural facilities		Private transport staff
Safety	Neighborhood crime rate		Street traffic level
	Home and neighborhood safety		Access to parking
	Police behavior and perception towards police		Access to healthcare centers
	Safety concerning familiar Afghans		Quality of services provided in centers
Public Services	Access to public services (bank, post)		Staff behavior
	Receipt of appropriate services and staff behavior		Access to parking
	Access to drinking water	Physical and Mental Health	Access to healthcare centers
	Electricity, water, gas, internet, and SIM card		Quality of services provided in centers
Education	Access to educational services		Staff behavior
	Compatibility of education with culture and religion		Insurance status
	Level of education received	Food	Access to protein, calcium, and vegetables
	Relationships with staff and other learners		Number of hot meals
Security	Access to primary, middle, and high school education	Sports	Access to sports land uses
	Feeling of safety in the area		Staff behavior
	Fear of deportation	Religious	Adaptation to Iranian religion and own culture
	Nighttime life, especially for women		Access to religious land uses
Recreation	Feeling of safety for their children		Staff behavior in religious facilities
	Access to recreational spaces	Urban Management	Membership in NGOs
	Compatibility of recreational spaces with culture		Municipality performance toward them
	Staff behavior		Level of participation in urban decision-making
	Having leisure time		Awareness and satisfaction with laws
Housing	Living status: house, camp, or homelessness		
	Number of rooms		
	Rent or property price		
	Government support for housing provision		
	Appropriateness of living space size to family members		
	Compatibility of home space with culture and religion		
	Privacy		

سنجش کیفیت زندگی پناهندگان افغانستانی با تاکید بر توانمندسازی اجتماعی، مورد پژوهش استان تهران

چکیده

امروزه واکاوی مفهوم کیفیت زندگی ساکنان شهر، از اصلی‌ترین انگاشت‌ها برای سنجش رضایتمندی آنان در ابعاد مختلف عینی و ذهنی است. از طرفی در عصر حاضر، با توجه به تغییرات ژئوپلیتیکی در دنیا بخصوص با مواردی نظیر جنگ‌ها و انواع نا امنی‌ها، موضوع مهاجرت و پناهندگی در بین جوامع بیشتر شده است که این موضوع به طور کامل با شاخص‌های کیفیت زندگی در ارتباط است. تجربیات استراس‌زا پناهجویان در طول فرایند حرکت به سمت جامعه مقصد و همچنین شرایط فیزیکی زندگی آنان در دوران پناهجویی نشان‌دهنده ضرورت سنجش هر دو بعد رضایتمندی آن‌ها از کیفیت زندگی است. کشور ایران که بر اساس برخی از منابع غیر رسمی میزبان بیش از هشت میلیون افغانستانی در انواع تعاریف مهاجر قانونی و غیرقانونی و پناهنده است که در این بین استان تهران میزبان بیش از ۶۰ درصد این جامعه است. از طرفی جمعیت مهاجران افغانستانی در ایران بر اساس داده‌های کمیساریای عالی سازمان ملل متحد که امار و اطلاعات خود را از منابع رسمی جمهوری اسلامی ایران دریافت می‌کند ۴.۵ میلیون مهاجر برآورد کرده است که از این تعداد حدود ۷۸۰ هزار پناهنده نیاز به حمایت در ایران زندگی می‌کنند. پژوهش حاضر با استفاده از مفهوم کیفیت زندگی، که استانداردهای زیست را در دو بعد ذهنی و عینی می‌سنجد، کیفیت زندگی و رضایتمندی این ساکنان در استان تهران را اندازه بگیرد و با مطالعه روندی مجموع قوانین داخلی و چارچوب‌های بین‌المللی به ارائه راهکارهایی در راستای بهبود این کیفیت زیسته آنان، ازجمله توانمندسازی اجتماعی آنان برای حضور در جامعه بپردازد. این پژوهش که به نوعی توصیفی تحلیلی محسوب می‌شود با استفاده از روش کیفی تحلیل گفتمان و ابزار مصاحبه نیمه ساختارمند به جمع‌آوری اطلاعات از ۳۰ پناهنده افغان پرداخت که از نرم‌افزار MAXQDA20 جهت تحلیل کدها استفاده کرد. همچنین از روش فرا تحلیل جهت مطالعه قوانین و مقررات و چارچوب‌های مربوطه استفاده شد. نتایج نشان داد که با توجه به مشخص شدن اصلی‌ترین کدها یعنی سردرگمی پناهندگان در ثبت اطلاعات از طرفی و ناامنی ذهنی آنان از طرف دیگر، در عرصه مدیریت کلان، ارائه خدمات یکپارچه و تسهیل فرایندهای حقوقی می‌تواند به بهبود بعد ذهنی کیفیت زندگی آنان منجر شود که برخی از ابعاد رضایتمندی عینی آنان نظیر دسترسی به خدمات عمومی نیز در همین حیطه قابل بررسی است. همچنین در سطح برنامه‌ریزی خردتر نیز توانمندسازی اجتماعی و آموزش می‌تواند سطح رضایتمندی آنان از کیفیت زندگی را افزایش دهد.

کلمات کلیدی: کیفیت زندگی، پناهندگان افغان، توانمندسازی اجتماعی، تحلیل گفتمان، تهران

جدول ۱: معیارها و شاخص‌های ذهنی مورد سنجش در مصاحبه نیمه ساختار یافته

معیار	شاخص ذهنی	معیار	شاخص ذهنی
اجتماعی	میزان رضایت از همسایه‌ها میزان جذاب بودن محله و شهر علاقه به ماندن در همین محله و شهر دوستان ایرانی احساس تعلق و حس غریبه‌گی سطح برخورداری از حقوق شهروندی	حمل‌ونقل عمومی و خصوصی	قیمت حمل‌ونقل عمومی دسترسی به حمل‌ونقل عمومی امنیت حمل و نقل عمومی شلوغی و راحتی حمل‌ونقل عمومی امکان برخورداری و رابطه با کارکنان دریافت بنزین و گاز برای حمل‌ونقل خصوصی رضایت از امنیت راه‌ها کارکنان حمل‌ونقل خصوصی میزان ترافیک خیابان‌ها دسترسی به پارکینگ
اقتصادی	میزان رضایت از سطح درآمد میزان رضایت از شغل میزان رضایت از سیستم مالیات میزان رضایت از وضع اقتصادی ایران	سلامت جسم و روان	دسترسی مناسب به مراکز بهداشتی درمانی میزان سطح سرویس ارائه شده در مراکز برخورد کارکنان وضعیت بیمه
فرهنگی	میزان انطباق با فرهنگ ایرانی و فرهنگ خود دسترسی به کاربری‌های فرهنگی برخورد کارکنان	مواد غذایی	میزان دسترسی به پروتئین کلسیم و سبزیجات تعداد وعده‌های غذایی گرم
ورزشی	میزان دسترسی به کاربری‌های ورزشی برخورد کارکنان	ایمنی	نرخ جرم و جنایت محله ایمنی خانه و محله برخور پلیس و احساس نسبت به پلیس ایمنی نسبت به آشنایان افغانستانی
مذهبی	میزان انطباق با مذهب ایرانی و فرهنگ خود دسترسی به کاربری‌های مذهبی برخورد کارکنان	امنیت	احساس امنیت در محل ترس از اخراج از کشور زندگی در شب مخصوصا بانوان حس امنیت از کودکانشان
خدمات عمومی	میزان دسترسی به خدمات عمومی (بانک و پست) دریافت خدمات متناسب از هریک از خدمات عمومی و برخورد کارکنان دسترسی به آب آشامیدنی آب، برق، گاز، اینترنت و سیم‌کارت	مدیریت شهری	عضویت در سازمان‌های مردم نهاد عملکرد شهرداری نسبت به آنها میزان مشارکت در تصمیمات شهری میزان آشنایی و رضایت از قوانین
آموزش	میزان دسترسی به خدمات آموزشی تناسب آموزش با فرهنگ و مذهب سطح دریافت آموزش روابط کارکنان و سایر آموزش گیران آموزش ابتدایی، راهنمایی و دبیرستان	تفریحات	دسترسی به فضاهای تفریحی میزان انطباق فضاهای تفریحی با فرهنگ برخورد کارکنان داشتن اوقات فراغت
مسکن	وضعیت سکونت در ملک یا کمپ یا بی‌خانمانی تعداد اتاق قیمت اجاره یا ملک میزان حمایت حکومت برای تامین مسکن مناسب بودن اندازه محل سکونت با تعداد اعضا فضای خانه متناسب با فرهنگ و مذهب حریم خصوصی	محیط زیست	آلودگی محیط شهر آلودگی آب دسترسی به فضای سبز سیستم فاضلاب تمیزی خیابان‌ها